

Den ledamot af Kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall, för hvarje dag han uteblifver, vara förlustig sex Riksdaler af arfvodet.“

Jag anhåller vördsamt om remiss häraf till Konstitutions-Utskottet.

C. F. Ridderstad.

N:o 321.

Af Herr C. J. Svensén: Angående theatercensurens upphäfvande.

Vid 1834 års riksdag väcktes en motion, hvars följder, emedan man lyckades genomdrifva den, förmärkas ännu i dag, ehuru på ett sätt som gör vårt fria land föga heder. Jag syftar på den gengångare från skuggrädslans dagar, hvilken visar sig allt emellan, jag menar den s. k. theatercensuren, eller förbudet att offentligen uppföra dramatiska arbeten. innan dessa blifvit granskade och, som det heter, gillade af vederbörande, icke esthetiska domstol, utan — polismyndighet.

I ett land, som kan vara stolt öfver det fria ordets rätt, då det tryckes, der censur af ett dramatiskt arbete före tryckningen icke längre finnes, i ett sådant land är censur af samma arbete före dess framställande på scenen en — minst sagdt — anomali, eller, såsom jag nyss nämnde, en gengångare.

Det ligger också, vill det tyckas, en orättvisa och förolämpning emot alla andra theatrar än de Kungliga, i den omständigheten, att de sednare äro befriade ifrån all censur. Och dock är det just på den Kongl. scenen, som t. ex. en Rid-dar Blåskägg ostraffadt fått sprida sin osedlighet.

Jag vill nu icke här upprepa alla kända anekdoter om misstag och bockar, hvilka theatercensuren begått. I stället vill jag citera hvad en utmärkt talare vid nyssnämnde 1834 års riksdag yttrade i hithörande fall:

“Jag kan ej finna nödvändigheten uti, att theaterpjäser mera skola vara underkastade censur än andra skrifter. Att öfverlemna en författareprodukt, af hvad slag som helst, till beroende af någon enskild persons pröfning, är en inskränkning, som ingalunda passar för en nation, hvilken i stället borde söka utvidga sin frihet såväl i det ena som andra fallet. För min del är jag öfvertygad, att den fram-

skridande allmänna bildningen, som sålunda sprider en allt större och större ömtålighet, lemnar en fullkomligen tillräcklig garanti i det åsyftade hänseendet. Ur samma synpunkt som man velat upptäcka medel till förekommande af osedliga representationer, borde man införa censuren i afseende å alla tryckta skrifter, hvilka jag anser kunna innefatta större fara för sedligheten än något spektakel, såvida nemligen massan af folket har smak för det osedliga. Man såg i Paris, der man efter revolutionen i början uppförde osedliga pjäser, att de verkade blott derhän, att folket icke ville se dem. Sådant torde bevisa, att sedligheten har en helt annan grund; och jag tror, att lasten väcker större afsky, då den skådas i sin hidösa form från theatern, än då man derom endast läser eller föreställer sig den. . . . Man öfverskyler lasten och säger, att man gör det för att icke sára sedligheten. Jag tror icke, att man här har rätt; och då jag är öfvertygad, att, om ock censuren komme att undanhålla en eller annan grof scen, den säkerligen komme att approbera de mest omoraliska och i dess inre osedliga stycken, endast handlingen vore insvept i granna och oanstötliga ord, och då jag tillika förmenar, att sådant vore af ett vida mera menligt inflytande på den verkliga sedligheten, kan jag icke annat än finna förslaget skadligt, och det är mig obegripligt, huru någon kan försvara en censur. Vida principenligare vore det då, att ställa de ifrågavarande arbetena under en bestämd lag (en jurys bedömande) och utsätta böter för osedliga pjäsers uppförande, än att öfverlemna dem åt en godtycklig granskning af personer, som kanske alldeles icke förstå att bedöma dem, och som måhända skulle borttaga de mest sanna dragen i en karaktersteckning o. s. v., blott därför, att den kunde synas alludera på en eller annan mächtig person — — —“

På grund häraf anhåller jag vördsamt, att Riksdagen ville besluta

den s. k. theatercensuren upphörande och dithörande förordningars upphäfvande, samt att hvarje theaterföreståndare i stället är underkastad laga ansvar för de stycken han å scenen låter uppföra.

C. J. Svensén.

N:o 322.

Af Herr Åke Andersson: Angående ändring i expeditionstaxans föreskrifter i afseende å lösen för bouppteckningars inregistrering vid domstol.

Då jag vid sednaste riksdag vunnit bifall till min då väckta motion under N:o 177, angående bouppteckningslösen vid domstolarne, både af Enskilda Utskottet N:o 2, Betänkandet 28, som äfven af Andra Kammaren, så kan jag icke underlåta att denna gång återkomma till ämnet, fast icke på samma sätt.

En obillighet synes mig ligga deruti, att medelklassen af folket skall efter död person, i proportion, erlægga större lösen för inregistrering och bevis öfver boupptecknings inlemnande vid domstolarne än der större behållning finnes, då nu lösen från 100 till 15,000 R:dr utgår med 20 öre för hundralet af behållningen, hälften deraf till 30,000 R:dr, och hälften mindre derutöfver. Jag anser snarare sådant borde vara tvärtom eller åtminstone lika till hur stort behållningsbelopp som helst.

Jag vill derföre vördsamt föreslå, att Riksdagen måtte besluta, att lösen för bouppteckningsinregistrering vid domstolarne och bevis derom måtte utgå med 20 öre för hundralet till huru stort behållningsbelopp som helst, dock ingen under 50 öre, och på de skäl jag i ofvannämnda motion 177 vid sista riksdag anförde, utgå endast af den dödas egendom, dock icke under hälften af gemensamma behållningen i boet.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1868.

Åke Andersson.